

Број :

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2007. ГОДИНУ

Сарајево, јуни 2008. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	4
1.	Реализација ранијих препорука	4
2.	Систем интерних контрола	4
2.1.	Планирање и извршење буџета	5
3.	Усклађеност са законима и правилима	5
3.1.	Јавне набавке	5
3.2.	Стимулације запослених	6
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	6

Прилог : Табела 1 ' Извршење буџета за 2007. годину'

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Основ за ревизију

На основу Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ», број: 12/06) извршили смо ревизију финансијских извјештаја у **Институту за акредитовање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) који се односе на годину која се завршава 31.12.2007. (Биланса стања, Посебних прегледа уз Биланс стања и Анализе извршења буџета).

Одговорност менаџмента/ревизора

Руководство Института одговорно је за припрему финансијских извјештаја, законитост извршених трансакција и намјенско кориштење средстава. Руководство је такође одговорно за увођење система интерних контрола којима се обезбјеђује поуздано управљање јавним средствима. Наша одговорност, као екстерног ревизора, прописана је Законом о ревизији, стандардима ревизије и Етичким кодексом за ревизоре јавног сектора.

Сходно томе, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијски извјештаји поуздани и да ли биланси у потпуности одражавају резултате извршења буџета. Такође, наша одговорност је да процијенимо да ли руководиоци института примјењују законе и прописе, користе средства за одговарајуће намјене и да оцијенимо финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола..

Циљ и дјелокруг ревизије

Ревизију смо обавили у складу са Ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – ISSAI и Међународним стандардима ревизије. Ревизија укључује испитивање, на бази извршених тестирања, доказа који су релевантни за исказане износе и објављивања у финансијским извјештајима, те регуларност финансијских трансакција које су укључене у финансијске извјештаје.

Ревизија је планирана и извршена тако да се добију информације и објашњења која сматрамо неопходним за обезбјеђење довољних доказа који пружају разумно увјерење да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане грешкама, преваром или другим нерегуларним радњама и да су средства утрошена у складу са одобреним буџетом и другим прописима. Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разуман основ за наше мишљење.

Квалификација се односи на сљедеће:

- 1.1. *Процедуре јавних набавки нису у свим случајевима проведене у складу са одредбама Закона о јавним набавкама (видјети тачку 3.1. Извјештаја).*

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Института за 2007. годину приказују реално и истинито финансијско стање на дан 31. децембар 2007. године и у складу су са Правилником о финансијском извјештавању и Правилником о рачуноводству институција Босне и Херцеговине.

У свим материјално значајним аспектима расходи Института су употрејебљени за сврхе које је одредио Парламент Босне и Херцеговине и у складу су са релевантним прописима, осим за могуће ефекте који су исказани под тачком 1.1. горе наведеном.

Сарајево, јуни 2008. године

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Реализација ранијих препорука

Канцеларија за ревизију извршила је ревизију пословања Института за 2006. годину, о чему је састављен Извјештај. С обзиром да је Институт добио позитивно мишљење са скретањем пажње (утврђени су недостаци и пропусти код извршених набавки), Институту је сугерисано да предузме одређене активности како се утврђене неправилности и пропусти не би понављали у даљем пословању.

Ревизијом пословања за 2007. годину, утврдили смо да препоруке из Извјештаја о ревизији нису у потпуности реализоване те да су поново уочени недостаци и пропусти (примјена Закона о јавним набавкама) који су наведени у Извјештају о ревизији за 2006. годину.

2. Систем интерних контрола¹

Ревизија је извршила испитивање система интерних контрола, административних и рачуноводствених процедура и квалитета финансијског управљања у Институту. Циљ ових испитивања је био да се увјеримо у којој мјери су оперативни циљеви остварени и колико су поуздани подаци на којима се базирају годишњи финансијски извјештаји, те да ли је финансијско управљање у складу са постојећим прописима

Институт није успоставио систем интерних контрола који се базира на моделу од пет компоненти: контролног окружења, процјене ризика, контролних активности, информација и комуникација, мониторинга. Постојећи систем интерних контрола није задовољавајући што је имало за посљедицу понављање недостатака и пропуста који су наведени у извјештају ревизије претходне године; пропусти у процесу набавки те недовољно ефикасно трошење буџетских средстава.

Успостављање ефикасног система интерних контрола највише ће користити руководству јер ће такав систем обезбиједити (у разумном увјерењу) законитост пословања у свим сегментима, као и спријечити могуће грешке и евентуалне злоупотребе у коришћењу јавних средстава.

Препорука

Институт треба да унаприједи систем интерних контрола у складу са Водичем за ефикасне интерне контроле и COSO моделом система интерних контрола на бази пет компоненти, а све у циљу отклањања ризика од евентуалних грешака и злоупотреба у пословању.

¹ Сагласно члану 13. став 2. Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине ревизија оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола о чему не изражава мишљење већ извјештава о уоченим слабостима.

Систем интерних контрола подразумијева скуп поступака и мјера које предузима руководство у циљу обезбјеђења тачног и правилног евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима, заштиту имовине те ефикасно, економично и ефективно трошење јавног новца.

2.1. Планирање и извршење буџета

Предвиђена горња граница расхода Института за 2007. годину износила је 750.644 КМ. Буџет Института за 2007. годину одобрен је у износу 742.887 КМ, а реализован у износу од 621.766 КМ или 84%. Структура средстава по врсти расхода приказана је у табели 'Преглед планираног и извршеног буџета за 2007. годину' у прилогу Извјештаја.

Анализом извршења буџета установили смо да је буџет Института остварен за 121.121 КМ мање од одобреног, што је посљедица ниске реализације одређених буџетских позиција у односу на тражени и одобрени буџет (видјети табелу 1.у прилогу Извјештаја). Извјештавање о извршењу буџета током године врши се углавном квартално из прегледа расхода буџета по економским категоријама.

Посљедица слабости система интерних контрола овог процеса огледа се у недовољно ефикасном кориштењу буџетских средстава јер се резервише више средстава него што је то потребно за нормално функционисање и остваривање законом прописаних функција. С друге стране, постоји реална могућност да због недостатка средстава у текућој години остају нереализовани значајни пројекти у другим институцијама.

Препорука

Приликом израде пројекције буџета потребно је да се у обзир узму сви релевантни параметри, с обзиром да је квалитетно планирање буџета стратешки важан основ за обезбјеђење материјалних и људских ресурса те значајно за економично и транспарентно управљање средствима.

3. Усклађеност са законима и правилима

3.1. Јавне набавке

Утврђено је да систем интерних контрола код процеса набавки није успостављен на начин да је обезбијеђен надзор и контрола у свим фазама процеса набавке, од самог планирања набавки до праћења извршења закључених уговора. Скрећемо вам пажњу на недостатке и пропусте у процесима набавки које смо забиљежили током обављања ревизије.

- **Генералне примједбе за тестиране процедуре (конкурентски поступак):**
 - Уговорни орган није процијенио вриједност набавке (члан 6. став (1) Закона о јавним набавкама);
 - Захтјеви за достављање понуда не садрже прецизан рок и мјесто пријема понуда (члан 46. став (3) Закона о јавним набавкама);
- **Процедура набавке авио карата:** Захтјев за достављање понуде за набавку авио карата није састављен у складу са стварним потребама за набавком уговорног органа (у понуди тражене три дестинације, уговор закључен и за све остале дестинације). За закључени уговор са добављачем Институт није тражио мишљење Правобранилаштва БиХ иако је добављачу «Компас - Сарајево» д.о.о. на основу закљученог уговора у 2007. плаћен износ већи од 10.000,00 КМ. У уговору са изабраним добављачем «Компас - Сарајево» д.о.о. није наведена вриједност.
- **Процедура за рент-а-цар услуге:** Институт је поступком конкурентског захтјева изабрао добављача за пружање рент-а-цар услуга. Ревизијом је утврђено да је Институт користио услуге изнајмљивања возила које није предвиђено уговором о изнајмљивању.

Препорука

Институт треба да изврши анализу пропуста у процедурама јавних набавки како би, у циљу законитог и транспарентног трошења јавних средстава, досљедно поштовао све одредбе Закона о јавним набавкама. Такође, сугеришемо да се за све нејасноће и дилеме током провођења процедура набавки консултује Агенцију за јавне набавке.

3.2. Стимулације запослених

У 2007. години исплаћене су стимулације у укупном износу 5.884,75 КМ што је 3,91% у односу на нето исплаћене плате од 150.523,96 КМ. Институт је за 1,41% прекорачио дозвољени износ за исплату стимулација у односу на остварена средства на позицији нето плата.

За једног запосленог у 2007. години исплаћена је стимулација у износу 3.121,55 КМ што је 27,11% у односу на његова годишња примања. Појединачна годишња стимулација по запосленом може да износи максимално 20% његове годишње нето плате.

Исплата наведених стимулација је у супротности са чланом 21. став 3. Закона о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ («Службени гласник БиХ» број 25 од 06.04.2007. године).

Препорука:

Институт треба да сачини анализу са образложењима за више исплаћене стимулације од законом дозвољених те да за овакве исплате тражи потврду од Вијећа министара БиХ или у супротном изврши поврат више исплаћених средстава.

III КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Институту је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2007. годину на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Институт није доставио коментаре на налазе садржане у Нацрту извјештаја о ревизији. По том основу овај Извјештај представља коначан извјештај достављен клијенту без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

Сарајево, јуни 2008. године

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

мр Драган Кулина

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

М.П.

Миленко Шего